

Folketingets Socialudvalg

Sagsnr. 2014 - 11406

Dato: 14. januar 2015

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 18. december 2014 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholdes endelige svar på spørgsmål nr. 126 (SOU alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Spørgsmål nr. 126:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke sociale og psykiske konsekvenser det normalt antages at have for børn, hvis disse udleveres til samvær gennem en tvangsmæssigt gennemført fogedforretning.”

Svar:

Efter retsplejelovens § 536, stk. 1, tvangsfuldbyrdes domme og kendelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær samt retsforlig, afgørelser og aftaler, der kan fuldbyrdes efter § 478, stk. 1, nr. 1-3, efter reglerne i § 537. Det samme gælder anmodninger om udlevering af et barn til forældremyndighedsindehaveren eller bopælsforælderen efter § 596, stk. 2.

Efter retsplejelovens § 536, stk. 2, kan de i § 536, stk. 1, nævnte domme, kendelser, retsforlig, afgørelser, aftaler og anmodninger fuldbyrdes ved anvendelse af tvangsbøder eller umiddelbar magt. Fuldbyrkelse ved umiddelbar magt foregår typisk ved en udkørende fogedforretning.

Fuldbyrkelse kan ikke ske, hvis barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for alvorlig fare, jf. retsplejelovens § 536, stk. 6.

Retsplejelovens § 537 indeholder herudover en række bestemmelser om fogedrettens behandling af anmodninger om fuldbyrkelse af ovennævnte afgørelser, aftaler m.v. Efter stk. 1 kan fogedretten tilkalde en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser under sagen. Fogedretten kan efter omstændighederne give en kortere udsættelse af tidspunktet for barnets udlevering eller samværets udøvelse.

Et barn, som har den fornødne alder og modenhed, skal efter retsplejeloven § 537, stk. 2, under en samtale have mulighed for at give udtryk for sine egne synspunkter, medmindre det er til skade for barnet. Afholdes en samtale med barnet, skal der deltage en børnesagkyndig eller en repræsentant fra kommunen.

Skal der anvendes umiddelbar magt, skal der efter stk. 4 deltage en børnesagkyndig og en repræsentant fra kommunen til at varetage barnets interesser, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder. Den kommunale repræsentant deltager således som barnets interessevaretager, og den sagkyndige kan bistå fogedretten ved vurderingen af, om fuldbyrdelsen vil udsætte barnets sjælelige eller legemlige sundhed for alvorlig fare, jf. retsplejelovens § 536, stk. 6.

Af forarbejderne til denne bestemmelse fremgår, at det vurderes at være traumatiserende for et barn at blive transporteret til en forælder under fysisk magtanvendelse af fremmede personer, og at der derfor, når der er tale om direkte magtanvendelse, bør være en børnesagkyndig og en repræsentant for kommunen til stede af hensyn til barnet. Anvendelsen af umiddelbar magt skal som udgangspunkt kun finde sted, når fogedrettens øvrige reaktionsmuligheder er udtømte.

Jeg kan oplyse, at fogeden i praksis først vil forsøge at mægle forlig mellem forældrene. Lykkes dette ikke, vil fogeden forsøge med tvangsbøder, enten i form af løbende bøder eller i form af en enkelt bøde for hvert samvær, hvor udlevering nægtes. Først når det viser sig, at tvangsbøder ikke virker, vil der blive tale om anvendelse af umiddelbar magt. Dette kan f.eks. ske, når barnet gentagne gange ikke er blevet udleveret, når barnet holdes skjult, eller når det er tydeligt, at tvangsbøder ikke vil medføre, at barnet udleveres.

Jeg kan ikke herudover udtale mig generelt om, hvilke sociale og psykiske konsekvenser det må antages at have for børn, hvis de udleveres til samvær gennem en tvangsmæssig gennemført fogedforretning.

Manu Sareen

/ Malene Vestergaard